

Έτος Β'.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ 1874.

Φυλ. ΣΤ'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ: ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΗΡΙΩΝ.

Ἐπειδὴ τὸ περὶ βελτιώσεως τῶν ἐνταῦθα φυλακῶν ζήτημα ἐνδιαφέρει πᾶσαν εὐγενῆ καὶ φιλόανθρωπον καρδίαν, τούτου ἕνεκα μεταφέρομεν ἐκ τῆς Ἐπιθεωρήσεως τῶν δὺο Κόσμων (*) ἄρθρον τι πραγματευόμενον τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ σωφρονιστήρια, ἐνθα ἕκαστος θέλει ἰδεῖ πόσον μεριμνῶσιν αἱ χριστιανικαὶ κυβερνήσεις περὶ τῆς τύχης τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς εὐρισκομένων. Οἱ ἄγγλοι κατάδικοι σέλλονται, ἅμα ἐκδοθῇ ἡ κατ' αὐτῶν ἀπόφασις, εἴτε εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ *Pentoville* εἴτε εἰς τὰς τοῦ *Milbank*. Ἡ πρώτη τῶν φυλακῶν τούτων, ἰδρυθεῖσα τὸ 1842 διὰ 520 καταδίκους, ἠὲξήθη τὸ 1870· διαιρεῖται δὲ εἰς ἑξ' διαδρόμους ἐκ τεσσάρων ὁροφῶν καὶ ἐμπεριέχει 1026 θα-

λαμίσκους. Ἡ κατασκευὴ ἐνὸς ἐκάστου τῶν θαλαμίσκων τούτων ἐστοίχισε κατὰ μὲν τὸ 1865 τὸ ποσὸν 1770 φρ. κατὰ δὲ τὸ 1870 τὸ ἥμισυ ἤγουν 885 φράγκα. Ἡ οἰκονομία αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἰδίων καταδίκων, οἵτινες μόνοι τῶν κατασκευάσαν τὰς πλίνθους, ἐξήγαγον τοὺς λίθους ἐκ τῶν λατομείων, συντηρολόγησαν τὰ ξύλα τῆς οἰκοδομῆς καὶ ἐσφυρηλάτησαν τὰ διάφορα σιδηρὰ τεμάχια. Πρὸ τινῶν ἐτῶν ἡ κυβερνήσις κατασκεύασε τῇ συνδρομῇ τῶν καταδίκων 1889 θαλαμίσκους, διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὁποίων ἐδαπάνησε 2325000 φρ. καὶ διὰ τοὺς ὁποίους ἤθελεν ἐξοδεύσει τὸ διπλοῦν, ἐὰν τακτικοὶ ἐργολάβοι ἀνελάμβανον τὴν ἐπιχείρησιν.

Εἰς τὸ διάστημα τῶν ἐννέα μηνῶν, τοὺς ὁποίους διέρχονται ἐν *Pentoville*, οἱ δεσμῶται καθυποβάλλονται εἰς ἐργασίαν ἐντὸς τῶν θαλαμίσκων· οἱ μὲν κατασκευάζουν ὑποδήματα, ἄλλοι φορέματα καὶ οἱ μὴ γνωρίζοντες οὐδεμίαν τέχνην στρώματα ἐκ τριχός· ἡ ἐργασία αὕτη γίνεται διὰ λογαριασμὸν τῆς κυβερνήσεως καὶ οὐχὶ διὰ λογα-

(*) Ὅρα φυλ. 4 Φεβρουαρίου 1873.
(ΟΜΗΡΟΣ ΦΥΛ. ΣΤ'.)

ριασμὸν ἐργολάβου τινός. Ὑπολογίζουν τὸ βιομηχανικὸν εἰσόδημα ἑκάστου καταδίκου εἰς φρ. 400. Ἡ ἐργασία ἡμέρα συνίσταται ἐξ ἐννέα ὥρῶν· οἱ φυλακισμένοι ἐγείρονται τὴν ἑκτὴν τῆς πρωῆς καὶ πλαγιάζουσι τὴν ἐννάτην· δύο ὥραι εἶναι προσδιορισμέναι διὰ τὸ φαγεῖν καὶ τρία τέταρτα τὸ ἐσπέρας διὰ τὴν ἀνάγνωσιν, γινομένην ἐντὸς τοῦ θαλαμίσκου. Διατελοῦσι περιπλέον προσευχόμενοι ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν εἰς τὸ ἐντὸς τῶν φυλακῶν εὐρισκόμενον ἐκκλησίδιον, μία δὲ ὥρα εἶναι προσδιορισμένη διὰ τὸν γυμναστικὸν περίπατον, κατὰ τὸν ὅποιον οἱ κατάδικοι βλέπονται, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτοὺς ν' ἀνταλλάξωσι τὴν παραμικρὰν λέξιν. Πέντε διδάσκαλοι προσκολλημένοι εἰς τὸ σωφρονιστήριον διδάσκουν τὴν γραφὴν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν εἰς τοὺς δεσμίους ἐκείνους, οἵτινες δὲν ἔτυχον οὐδεμιᾶς ἀνατροφῆς. Ὅπως δὲ κεντίσουν τὸν ζῆλον αὐτῶν, ἀπαγορεύουσιν εἰς τοὺς καταδίκους νὰ πέμπωσιν ἐπιστολάς εἰς τὰς οἰκογενεῖας αὐτῶν, ἐὰν δὲν εἶναι γεγραμμέναι ἐξ ἰδίας χειρός.

Ἐξερχόμενοι ἐκ τῆς φυλακῆς τοῦ *Pentoville* οἱ κατάδικοι, οἱ δυνάμενοι νὰ ὑπομένωσι τὰς ἐν ὑπαίθρῳ ἐπιπόνους ἐργασίας, στέλλονται εἰς *Portland*, εἰς *Portsmouth* ἢ εἰς *Chatham*· οἱ δὲ ἄλλοι, καὶ οὗτοι εἶναι οἱ περισσότεροι, διευθύνονται εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ *Parkhurst*, τοῦ *Dartmoor*, τοῦ *Woking*, τοῦ *Brixton*, ἐνθα ἀναλαμβάνουν ἐσωτερικὰς ἐργασίας ἥττον δυσχερεῖς. Ὁ κύρ. *Beranger* περιέγραψεν ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἠθικῶν ἐπιστημῶν τὴν δίαιταν, εἰς τὴν ὅποιαν καθυποβάλλονται οἱ κατάδικοι εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ *Portland*. Ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις, ἐπιθυμοῦσα νὰ προστατεύσῃ τὸν ὄρμον τοῦ *Portland*, ἀπεφάσισε τὸ 1848 νὰ κατασκευάσῃ γιγαντιαίαν προκυμαίαν καὶ λεκάνην ἱκανὴν νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἄσυλον εἰς ὅλον τὸν παλεμικὸν αὐτῆς στόλον. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον οἱ δεσμῶται ἐξήγαγον ἐκ τῶν πλησίον λατομείων τοὺς ἀναγκαίους λίθους καὶ τὴν ἀπαιτουμένην ὕλην· μετὰ δὲ εἴκοσι τριῶν ἐτῶν συνεχεῖς ἀγῶνας ἡ

προκυμαία ἐτελείωσε· ἔχει μᾶκρος 2 ἀγγλικῶν μιλλίων καὶ σχηματίζει διπλοῦν τεῖχος βάθους 50—60 ποδῶν. Ἡ κυβέρνησις ἐνθαρρυνθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐπιτυχίας ταύτης ἀνήγειρε τὸ 1856 νέα καταστήματα εἰς *Portsmouth* καὶ εἰς *Chatham*. Ἐπεσκέφθημεν τὸ τελευταῖον μόνον, ὅπερ θεωρεῖται ὡς πρότυπον· ἐξ ἄλλου εἶναι τὸ μεγαλύτερον πάντων, καθότι ἐμπεριέχει 4700 καταδίκους, ἐνῶ τὸ τοῦ *Portland* 4600 καὶ τὸ τοῦ *Portsmouth* 4300 μόνον. Εἰς *Chatham* καὶ εἰς *Portsmouth* οἱ κατάδικοι καταγίνονται σκάπτοντες μεγάλας δεξαμενάς, ἐνθα τὰ μεγαλύτερα θωρακωτὰ πλοῖα εἰσέρχονται, ὅπως καθαρισθῶσι καὶ ἐπιδιορθωθῶσι. Διατρέχοντες τὰ ἐπέραντα καὶ ἐκ μυρίων σιδηροδρόμων κεχαραγμένα ναυπηγεῖα τοῦ *Chatham*, ἐθαυμάσαμεν τὴν τάξιν, ἣτις ἐβασίλευεν εἰς τὰ ἐργοστάσια ταῦτα. Χίλιοι τριακόσιοι κατάδικοι, διηρημένοι εἰς οὐλαμοὺς ἐξ εἴκοσι ἢ τριάκοντα ἀτόμων ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἐνὸς φύλακος, ἐνασχοῦνται εἰς διαφόρους ἐργασίας. Οἱ μὲν ἐξάγουσι τὸ χῶμα, οἱ δὲ ψήνουσι κεράμους, ἄλλοι ἐγείρουσι τοίχους. Ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας κατὰ μὲν τὸ θέρος εἶναι δέκα ὥρῶν, ἐν καιρῷ δὲ χειμῶνος ἐπτὰ καὶ ἡμισείας μόνον. Καθ' ἑκάστην ἐσπέραν ἡ ἐκτελουμένη κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας ἐργασία καταμετρεῖται καὶ ἐκτιμᾶται κατὰ τιμολόγιον συμπεφωνημένον μεταξὺ τῆς διευθύνσεως τῶν φυλακῶν καὶ τῆς ἀγγλικῆς ναυαρχίας.

Εἶναι σπουδαῖον νὰ μάθῃ τις ἀκριβῶς τί δύναται νὰ κερδίσῃ εἰς μίαν ἡμέραν εἰς κατάδικος. Συγκριτικαὶ δοκιμαὶ γινόμεναι εἰς *Portsmouth* τὸ 1867 ὑπὸ τοῦ λοχαγοῦ *Hervey* ἐπὶ δύο οὐλαμῶν ἐξ εἴκοσι ἀτόμων, ὁ μὲν ἐκ καταδίκων ὁ δὲ ἐξ ἐργατῶν ἐλευθέρων συγκείμενος, ἔδωκαν τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα· ἐνῶ οἱ ἐλεύθεροι ἐργάται κερδίζουσι καθ' ἑκάστην ἡμέραν 4 φράγκα, οἱ κατάδικοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κερδίσωσιν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν εἰμὴ 2 φράγκα καὶ 20 λεπτά· ἀλλὰ πρέπει νὰ προσθέσωμεν ὅτι οἱ πρῶτοι ἦσαν συνειθισμένοι εἰς τὸ

εἶδος τῆς ἐργασίας, ἡ δὲ θρεπτικὴ αὐτῶν δίδαιτα ἤτο ἀνωτέρα τῆς τῶν καταδίκων. Οἱ ἐλεύθεροι κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ λογαγοῦ *Hennery* κατηνάλισκον 10808 λίτρ. σερσέας τροφῆς ἀνὰ πᾶσαν ἐβδομάδα καὶ ἐπινον ζυθον, ἐνῶ οἱ κατάδικοι μόνον 6377 λίτρ. καὶ δὲν ἐπινον εἰμὴ τέιον ἢ ἀφέψημά τι ἐκ κακάου.

Ὑπολογίσαντες κατὰ τὸ 1871 τὸ σύνολον τῆς ἐργασίας ὧν τῶν καταδίκων τῶν εὐρισκομένων εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ *Portland*, *Portsmouth* καὶ *Chatham*, εὗρον ὅτι τὸ ὅλικόν ποσὸν συμποσοῦται εἰς Λίρας 449745 ἢτοι 3743628 φράγκα. Τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν παριστάνει τὸ προῖόν τῆς ἐργασίας ἐκτελεσθείσης ἐντὸς τῶν φυλακῶν διὰ τὴν διατήρησιν τῶν καταδίκων. Ἡ μέση ἀξία τοῦ ἡμερομισθίου τῶν καταδίκων ἀλλάσσει κατὰ τὰς φυλακὰς ἀπὸ 1 1]2 σελλήνιον ἕως 2 1]2 σελλήνια. Ἐπισυνάπτοντες καὶ τὰ ἐξοδα βλέπομεν ὅτι αἱ τρεῖς φυλακαὶ στοιχίζουσιν κατ' ἔτος διὰ τὴν διατήρησιν, τροφήν καὶ μετακώμισιν τῶν καταδίκων 3299650 φράγκα. Ἐπομένως ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις κατέχει σήμερον τρία μεγάλα σωφρονιστήρια, διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ὁποίων ἐξοδεύει ὀλιγώτερα τῶν ὅσα εἰσπράττει. Τὸ κέρδος διὰ τὸ ἔτος 1871 ὑπῆρξε κατὰ τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα περίπου 443 000 φράγκα. Βεβαίως τὸ πρᾶγμα ἔχει ἀλλέως διὰ τὰς φυλακὰς τοῦ *Pentoville* καὶ *Milbank*· οὐχ ἥτιοι ὅμως ὁ ὑπολογισμὸς τῶν φυλακῶν τῆς κυβερνήσεως ἐξετάζομενος ἐν συνόλῳ δὲν ἐπιθαρύνει τὸ δημόσιον ταμεῖον εἰμὴ διὰ τοῦ ἐτησίου βάρους 4800000 φράγκ. διὰ 9500 καταδίκους. Τὸ καθαρὸν ἐξοδὸν δι' ἑκάστιον ἄτομον συμποσοῦται εἰς 785 φρ. κατὰ μέσον ὅρον, καὶ ἐὰν ἀφαιρέσωμεν τὸ προῖόν τῆς ἐργασίας περιορίζεται μόνον εἰς 240 φράγκα.

Ἡ οἰκονομία δὲν εἶναι τὸ μόνον κέρδος, τὸ ὅποιον τὸ κράτος εὐρίσκει ἐν τῷ συστήματι τούτῳ. Ἐὰν ἐξετάσωμεν τὸ συμφέρον αὐτῶν τῶν καταδίκων, εὐρίσκομεν ὅτι ὑγιέστεροι τυγχάνουσιν ἐκ τῆς ἐργασίας, γινομένης ἐν ὑπαίθρῳ, ἢ ἐκ τῆς νοσώδους ἐργα-

σίας ἐντὸς τῶν ἐργοστασίων. Εἰς τὰ κατὰστήματα ταῦτα πολλοὶ κατάδικοι μανθάνουσιν ἔργον τι ὠφέλιμον καὶ εὐκόλον. Τέλος αἱ οἰκονομικαὶ ἐνστάσεις στηριζόμεναι ἐπὶ τοῦ συναγωνισμοῦ, ὅστις προκύπτει ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν καταδίκων κατὰ τῆς τῶν ἐλευθέρων ἐργατῶν, εἶναι ἀβάσιμοι, καθότι οἱ φιλαχισμένοι ἐργάζονται διὰ λογαριασμὸν τῆς κυβερνήσεως καὶ οὐχὶ τῶν ἐργολάβων.

Ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις, ὅπως διεγείρῃ τὸν ζῆλον τῶν καταδίκων, μεταχειρίζεται σύστημα τι, ὅπερ παρέλαβεν ἐκ τῶν φυλακῶν τῆς Ἰρλανδίας. Εἰσερχόμενος ἐν τῇ φυλακῇ ἑκαστος κατάδικος εἰδοποιεῖται, ὅτι δύναται ν' ἀπολαύσῃ διὰ τῆς ἐπιμελείας αὐτοῦ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ τετάρτου τῆς τιμωρίας του. Μόνον εἰς τὴν ἐργασίαν ἡ χάρις αὕτη ἀπονέμεται. Ἄλλοτε ἐστηρίζοντο εἰς τὴν καλὴν διαγωγὴν τῶν καταδίκων ἐπιθεβαιουμένην ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ καὶ τοῦ ἱερέως· ἀλλ' ἡ κυβέρνησις, φοβουμένη μήπως διὰ τοῦ μέσου τούτου ἐνθαρρύνῃ τὰς ἐξείς τῆς ὑποκρισίας καὶ τῆς προσποιήσεως, ἀπέρριψε τὸ σύστημα τοῦτο. Διὰ τῆς κακῆς διαγωγῆς οἱ δεσμῶται χάνουσι μόνον τὸ ἀποκτηθὲν διὰ τῆς ἐπιμελείας εἰς τὴν ἐργασίαν κέρδος. Καθ' ἑκάστην ἑσπέραν οἱ φύλακες ἐγγχειρίζουσιν εἰς τὸν διευθυντὴν τῶν φυλακῶν ἐκθεσιν ἀφορῶσαν τοὺς καταδίκους, τοὺς ὁποίους ἦσαν ἐπιφορτισμένοι νὰ ἐπαγρυπνώσιν. Οἱ δείξαντες ἱκανὴν ἐπιμέλειαν εἰς τὴν ἐργασίαν λαμβάνουσιν ἑξ σημεία, οἱ ἐπιμελέστεροι ἐπτά· ὁ μέγιστος ὅρος εἶναι ὀκτὼ σημεία. Ὅσοι τῶν καταδίκων καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς διαμονῆς των ἐν τῇ φυλακῇ, δὲν λάβωσι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὡς μέσον ὅρον ἑξ σημεία, δὲν διακιοῦνται εἰς οὐδεμίαν ἐλάττωσιν ποινῆς, ἀπεναντίας ὅσοι ἤθελον λάβει καθ' ἑκάστην τὸν μέγιστον ὅρον, οὗτοι ἔχουσι δικαίωμα εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ τετάρτου τῆς ποινῆς. Διὰ τοῦ συστήματος τούτου ὁ δεσμώτης γνωρίζει ὅτι ἐκάστη τῶν ἡμερῶν τῆς καθείρξεώς του, καλῶς ἢ κακῶς παρερχομένη, ἔχει ἡμεσον καὶ ὀριστικὴν σχέσιν ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ τύχης. Πίναξ κρεμάμενος

ἐντὸς τοῦ θαλαμίσκου τῷ ὑποδεικνύει ἡμέραν παρ' ἡμέραν τὸ σύνολον τῶν σημείων, τουτέστι τὸν δρόμον τὸν ὅποιον διέτρεξε, καθὼς καὶ τὴν στιγμήν τῆς ἀπελευθερώσεώς του. Ἐπὶ 1631 καταδίκων ἀπελευθερωθέντων τὸ 1871 μόνον 128 δὲν ἠξιώθησαν οὐδεμιᾶς ἐλαττώσεως ποινῆς. Τὸ σύστημα τοῦτο ἔχει τὸ μέγα πλεονέκτημα, νὰ ἀποφεύγῃ πᾶσαν ἀνωμαλίαν καὶ πᾶσαν ἀβιαιρεσίαν, οἱ δὲ Ἀγγλοὶ τὸ προτιμῶσιν ἐξ ὅλων τῶν κανονισμῶν, οἵτινες διέπουν τὰς φυλακὰς τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων πολλάκις ἐξαρτᾶται ἡ χάρις τοῦ καταδικασμένου ἐκ τῶν μᾶλλον διαφορετικῶν κρίσεων καὶ ἐξ ἰδιαιτέρας προστασίας. Εἰς τὸ ἀγγλικὸν σύστημα τὸ μᾶλλον ἀξιοσημεῖωτον εἶναι, ὅτι ὅλοι οἱ δέσμιοι τυγχάνουσιν ἀνεξαιρέτως τῆς αὐτῆς θεραπείας, ὅποια καὶ ἂν ᾖ ἡ φύσις τοῦ ἐγκλήματός των, τῆς ἀνατροφῆς των καὶ τῆς προγενεστέρως αὐτῶν θέσεως. Αἱ καθιερωμέναι τάξεις μεταξὺ τῶν καταδίκων δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ ἀλλεπάλληλοι βαθμοί, τοὺς ὁποίους ὀφείλουσι πάντες νὰ διέλθωσιν. Ὅπως μεταβῇ τις ἐκ τῆς τρίτης τάξεως εἰς τὴν δευτέραν, ἀκολουθῶς εἰς τὴν πρώτην, δεόν νὰ κατέχῃ ἀρκετὰ σημεῖα ὑπεράνω τῆς πρώτης τάξεως ὑπάρχει ἰδιαιτέρα τάξις διὰ τοὺς καταδικούς, ἡ διαγωγή τῶν ὁποίων ὑπῆρξε ἐξαιρετική. Ἐκάστη τάξις ἀπολαμβάνει προνόμιόν τινα, οὕτως οἱ κατάδικοι τῆς τρίτης τάξεως δὲν δύνανται νὰ γράψωσιν ἐπιστολὴν εἰς τὴν οἰκογένειάν των ἢ νὰ δέχωνται ἐπισκέψεις εἰμὴ κατὰ πᾶσαν ἐξαμηνίαν, οἱ τῆς δευτέρας κατὰ πᾶσαν τετραμηνίαν, οἱ δὲ τῆς πρώτης κατὰ πᾶσαν τριμηνίαν. Ἡ παράβασις τῆς πειθαρχίας καὶ ἡ ἀποποίησις εἰς τὴν ἐργασίαν τιμωροῦνται αὐστηρότατα ἢ σκοτεινὴ φυλακὴ, καθὼς καὶ ἡ ἐλάττωσις τῆς τροφῆς, εἰναι ἡ συνήθης τιμωρία, εἰς δὲ τὰς σοβαρὰς περιπτώσεις προσρέχουσιν εἰς τὴν μάλιστα. Ἡ χρῆσις τῆς τελευταίας ταύτης τιμωρίας δεγχεῖται ἐν Ἀγγλίᾳ ζωηρὰς διαμαρτυρήσεις· πλὴν οἱ διευθύνται τῶν φυλα-

κῶν ἐπιμένουν νὰ διατηρηθῇ εἰσέτι ἡ τιμωρία αὕτη.

Ἐνταῦθα θέλομεν προσθέσει ὀλίγα τινα περὶ τῆς ἐσωτερικῆς διαίτης τῶν φυλακῶν. Εἰς *Chatham* αἱ οἰκοδομαὶ, ἐνθα πλαγιάζουσι οἱ κατάδικοι, ἀπέχουσιν ὀλίγον ἐκ τῶν ντυπηγείων ἢ θέα τῶν οἰκοδομῶν τούτων εἶναι ἀρκετὰ εὐάρεστος. Ἐκάστη τάξις τῶν φυλακισμένων κατέχει διακεκριμένον τμήμα, ἕκαστος δὲ κατάδικος ἔχει θαλαμίσκον, ὅπου λαμβάνει τὸ φαγητὸν τοῦ καὶ κοιμάται τὴν νύκτα ἐντὸς αἰώρας. Οἱ θαλαμίσκοι οὗτοι χωριζμένοι διὰ σιδηροῦ διαφράγματος εἶναι λίαν μικροὶ, ὁ δὲ ἀερισμὸς ἀνεπαρκής. Οἱ κατάδικοι ἐγείρονται τὸ θέρος εἰς τὰς πέντε ὥρας, τὸν δὲ χειμῶνα εἰς τὰς πέντε καὶ ἡμίσειαν, πλαγιάζουν τὸν χειμῶνα καὶ τὸ καλοκαίριον περὶ τὴν ὀγδόην. Παραχωροῦν εἰς αὐτοὺς τρεῖς ὥρας διὰ τὸ φαγητὸν, περιπλέον μίαν ὥραν τὸ θέρος καὶ τρεῖς τὸν χειμῶνα διὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἢ τὴν γραφὴν, γινομένην ἐντὸς τοῦ θαλαμίσκου. Ἡ κυριακὴ εἶναι καθιερωμένη εἰς τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντα, ἅτινα διαρκοῦν 3 1/2 ὥρας, καὶ εἰς τὸν περίπατον ἐντὸς τῶν αὐλῶν τῆς φυλακῆς. Πολλάκις ἐγένετο λόγος περὶ τῆς τροφῆς τῶν δεσμίων, δηλαδὴ περὶ τῆς ποσότητος καὶ τῆς ποιότητος, ἣν ἕκαστος ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ. Εἰς *Chatham*, *Porstmouth* καὶ εἰς *Pordland* οἱ φυλακισμένοι λαμβάνουσι καθ' ἑκάστην 645 γραμμάρια ἄρτου ἐκτὸς τῆς κυριακῆς καθ' ἣν λαμβάνουσι 840 γραμμάρια. Τὸ μὲν πρόγευμα συνίσταται ἐκ 40 ἑκατοστολίτρων κακίου μετὰ προσθήκης γάλακτος καὶ μελιτώματος, τὸ δὲ δεῖπνον ἐκ 55 ἑκατοστολίτρων σεμιδάλεως ἡρτημένης μὲ ζιγγίθερι. Εἰς τὸ γεῦμα λαμβάνουσι τετράκις τῆς ἐβδομάδος 140 γραμμάρια βωδίνου ἢ προβαίου κρέατος ψητοῦ καὶ μίαν λίτραν γεωμήλων, δις τῆς ἐβδομάδος σούπαν ἐκ ζωμοῦ, λάχανα καὶ μίαν λίτραν γεωμήλων, τὴν δὲ κυριακὴν, καθ' ἣν δὲν ἐργάζονται, 112 γραμμάρια τυρίου. Εἰς Πεντοβίλ καὶ Μιλβάνκ ἡ δίαιτα εἶναι ἡ αὐτὴ ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ ποσότης τοῦ ἄρτου περι-

ορίζεται εἰς 560 γραμμάρια, τοῦ δὲ κρέατος εἰς 440 γραμμάρια. Ἐν τούτοις οἱ ἱατροὶ εἰς τὰς ἐκθέσεις αὐτῶν θεωροῦν ὡς ἀνεπαρκῆ τὴν τροφὴν ταύτην, πρὸ πάντων τὴν ἐσπερινήν, δι' ἀνθρώπους οἵτινες, ἀναλαμβάνουσιν ἐπιπόνους ἐργασίας.

Ἀκολουθήσαντες τὸν δεσμώτην εἰς τὰ διὰφορα στάδια τῆς καθείρξεως αὐτοῦ, ἃς ἴδωμεν τί συμβαίνει κατὰ τὴν κρίσιμον στιγμήν τῆς προσωρινῆς αὐτοῦ ἀπελευθερώσεως, ὅτε ὀφείλει νὰ ἀναλάβῃ τὴν θέσιν του ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ἐὰν σκεφθῶμεν τὰς ἀποπλανήσεις τῆς παρελθούσης ζωῆς τοῦ καταδίκου, τὴν δυσκολίαν τοῦ νὰ εὕρῃ ἐργασίαν, τὴν τυραννίαν τῶν ἀρχαίων συνενόχων καὶ τοὺς πειρασμοὺς, οἵτινες καταβασανίζουσιν αὐτὸν τὴν στιγμήν τῆς ἐξόδου του ἐκ τῶν φυλακῶν, θέλωμεν αἰσθανθῆ οἶκτον διὰ τὴν θέσιν αὐτοῦ καὶ θέλωμεν τείνει χεῖρα ἀρωγὸν εἰς τὴν ἀδυναμίαν τοῦ ἀπελευθερωθέντος δεσμίου. Τὸ σύστημα τοῦ *K. W. Crofton* διευθυντοῦ τῶν φυλακῶν τῆς Ἰρλανδίας, κατὰ τὸ ὅποιον ἡ ἐπιτήρησις καὶ ἡ πατρωνεὶα συνδυάζονται καὶ ὑποστηρίζονται ἀμοιβαίως, ὥφειλε φυσικῶς τῷ λόγῳ νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως. Μέχρι τοῦ 1857 οὐδὲν ἐπράχθη ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τούτου. Ἑταιρίαι πατρωνείας ὑπῆρχον εἰς τὰς κομητείας, εἰς δὲ τὸ Λονδίνον ἄνδρες ἐμπορούμενοι ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης εἶχον πραγματοποιήσει θαύματα ἀφοσιώσεως καὶ προθυμίας. Οὕτως ἀπλοῦς τις ἰδιώτης ἄνευ περιουσίας, ὁ *K. Nash*, συνέλαβε τὴν καλὴν ἰδέαν νὰ ἐνοικιάσῃ δωμάτιόν τι, ὅπου ἐδέχετο δύο ἢ τρεῖς ἀπελευθερωθέντας φυλακισμένους, τοὺς ὁποίους ἐδίδασκε καὶ ἀκολούθως τοὺς ἔθετεν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν πατρῶνων. Κατάρθωσε μετ' οὗ πολὺ νὰ ἐνοικιάσῃ δύο δωμάτια, ἔπειτα δὲ ὁλόκληρον οἰκίαν. Ὁμιλος φιλανθρωπῶν τινῶν ἔλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ τὸ νέον κατάστημα καὶ ἐχορήγησεν ἄσυλον εἰς ἑκάτὸν δεσμίους. Πάντες οἱ εἰσερχόμενοι καθυπεβάλλοντο εἰς αὐστηράν δοκιμασίαν. Κατὰ τὸν κανονισμόν ὥφειλον νὰ διέλθωσι

δεκαπέντε ἡμέρας ἐν πλήρει ἀπομονώσει λαμβάνοντες ἀντὶ πάσης τροφῆς ἄρτον ξηρὸν καὶ νερόν.

Τὸ 1857 καθιδρύθη ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ τὸν τίτλον *Discharged prisoners aid Society* μέγα κατάστημα προτιθέμενον νὰ συντρέχῃ τοὺς ἐκ τῶν φυλακῶν τῆς κυβερνήσεως ἐξερχομένους καταδίκους. Ἡ ἐταιρία αὕτη ἐχρησίμευσεν ὡς πρότυπον εἰς ἕσας καθιδρύθησαν ἐκ τῆς ἐποχῆς ταύτης, καὶ ἐξέτεινε τὴν εὐεργετικὴν αὐτῆς ἐνέργειαν ἐπὶ 7444 ἀπελευθερωθέντων καταδίκων. Ὁ μηχανισμὸς αὐτῆς εἶναι ἐκ τῶν ἀπλουστάτων· ἡ ἐταιρία δὲν ζητεῖ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὰς φυλακάς, ἀλλὰ περλαμβάνει τὸν καταδίκον τὴν στιγμήν τῆς ἀπελευθερώσεώς του, ἐπιφορτίζεται νὰ εὕρῃ δι' αὐτὸν ἐργασίαν καὶ τὸν ἐπαγρυπνῇ μέχρι τέλους τῆς ποινῆς αὐτοῦ. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τούτου ἡ ἐταιρία ἔχει δύο ἢ τρεῖς πράκτορας, οἵτινες δαπανῶσι τὸν καιρὸν των εἰς ἐπισκέψεις ἐντὸς τῶν φυλακῶν καὶ λαμβάνουσιν ὁδηγίας ὑπὸ τοῦ γενικοῦ γραμματέως. Αἱ πρόσοδοι τῆς ἐταιρίας συνίστανται ἐκ τῶν συνεισφορῶν τῶν ἰδιωτῶν, αἵτινες δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῶν 16000 φράγκων. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι ἀνεπαρκές, ἡ κυβερνήσις ἐπιφορτίζει τὴν ἐταιρίαν νὰ διαθέσῃ ὑπὲρ τῶν καταδίκων τὰ ποσά, ἅτινα παραχωρεῖ εἰς αὐτοὺς ὡς φιλοδωρίαν τὴν στιγμήν τῆς ἀπελευθερώσεώς των. Τὸ ποσὸν τῶν φιλοδωρημάτων τούτων, ὑπολογιζόμενον ἀναλόγως τοῦ καιροῦ, τὸν ὅποιον οἱ κατάδικοι διῆλθον ἐν ἑκάστη τάξει ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς φυλακῆς, δὲν ὑπερβαίνει γενικῶς τὰ 75 φράγκα, διὰ δὲ τοὺς καταδίκους, τῶν ὁποίων ἡ διαγωγὴ ὑπῆρξε παραδειγματικὴ, τὰ 150 φράγκα. Ἄλλοτε τὸ ποσὸν, τὸ ὅποιον εἰς κατάδικος ἠδύνατο νὰ λάβῃ τὴν στιγμήν τῆς ἀπελευθερώσεώς του, ἦτο πολὺ ἀνώτερον· ἀλλὰ σκέψεως γενομένης εὐρέθη ὅτι ὑπῆρχε πραγματικὴ ἀδικία, ἐὰν ἐπιτρέπετο εἰς ἀνθρώπους καταδικασμένους δι' ἐγκλήματα νὰ δύνανται νὰ ἐξοικονομήσουν κατὰ το διάστημα τῆς διαμονῆς των ἐν τῇ φυλακῇ πο-

σὰ ἀνώτερα ἐκείνων, τὰ ὅποια δύναται νὰ συνάξῃ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν τίμιος ἐργάτης πατὴρ πολυαρίθμου οἰκογενείας. Ἡ κυβέρνησις δικαιοματικῶς δὲν εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ χορηγήσῃ τίποτε εἰς τοὺς καταδίκους καὶ ἐὰν δίδῃ εἰς αὐτοὺς μικράν τινα βοήθειαν, τὸ πράττει μόνον καὶ μόνον ὅπως τοὺς ἀναγκάσῃ νὰ ἀναλάβωσι βίον ἐντιμον καὶ ἐργατικόν. Ἐν οὐδεμιᾷ περιστάσει ὁ κατάδικος λαμβάνει ὅλα τὰ χρήματα παρὰ τοῦ διευθυντοῦ τῶν φυλακῶν, ἀλλ' ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ λαμβάνει βοήθειαν εἴτε ὑπὸ τῶν πατρῶνων αὐτοῦ εἴτε ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας. Δὲν δύναται τις νὰ φαντασθῇ πόσον ὁ συνδυασμὸς οὗτος εἶναι ἀπλοῦς καὶ τέλειος. Οἱ περισσότεροι τῶν καταδίκων ἐξαιτουῦνται τὰς εὐεργεσίας τῆς πατρωνείας. Ὅποταν προσεγγίξῃ ἡ στιγμή τῆς ἀπελευθερώσεως ἐνὸς δεσμίου, τὸν εἰδοποιοῦν περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς ἐταιρίας· ἐὰν δὲ ζητήσῃ τὴν προστασίαν αὐτῆς, ὁ διοικητὴς τῶν φυλακῶν μεταβιβάζει εἰς τὴν ἐν Λονδίῳ ἐταιρίαν τὸ ὄνομά του, σημειῶσιν τῆς προγενεστέρας αὐτοῦ διαγωγῆς καὶ φωτογραφίαν, διὰ τῆς ὁποίας ἀποδεικνύεται ἡ ταυτότης τοῦ ἀτόμου. Μετὰ τὴν ἄφιξίν του εἰς Λονδίνον τὸν ἐξετάζουν τί ἡξέουσι καὶ τί διανοεῖται νὰ πράξῃ· τῷ ἐγγεγραφοῦν μικρὸν τι ποσόν, ὃ δὲ πράκτωρ τῆς ἐταιρίας ἐνασχολεῖται, ὅπως τῷ εὖρῃ ἐργασίαν. Μερικοὶ ἐκ τῶν καταδίκων ἀποκατασταίνονται εἰς Λονδίνον, ἄλλοι εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἄλλοι στέλλονται εἰς τὰς οἰκογενείας των, ἄλλοι τέλος ἀποφασίζουσιν νὰ μεταναστεύσουν εἰς τὰς ἀποικίας. Οἱ διαμένοντες ἐν Λονδίῳ εἶναι ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ πράκτορος τῆς ἐταιρίας, ὅστις πληροφορεῖ τὴν ἐταιρίαν περὶ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν. Ὅσοι τῶν καταδίκων στέλλονται εἰς τὰς ἐπαρχίας συσταίνονται εἰς πρόσωπα εὐυπόληπτα καὶ σεβαστά. Ὅποταν δὲ ὁ ἀπελευθερωθεὶς κατάδικος διάγῃ κακῶς, ἡ ἀστυνομία λαμβάνει εἶδησιν καὶ δύναται νὰ ἐξασκήσῃ ἐπ' αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν της. Τὸ τελευταῖον ἔτος 43 ἐπὶ 481 ἀπελευθερωθέντων καταδίκων παρεδόθησαν

οὕτως εἰς τὰς χεῖρας τῆς ἀστυνομίας· περιπλέον 44 κατεδικάσθησαν ἐκ νέου καὶ 9 ἔδιδον εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους ζωηρὰς ἀνησυχίας. Ὅλοι αἱ ἐπίσημοι ἐκθέσεις μαρτυροῦσιν ὅτι ἡ ἐταιρία ἐκ τῆς καθιδρύσεως αὐτῆς ὠφέλησε σημαντικὰ τὴν κοινωνίαν καὶ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποτροπῶν εἶναι σχετικῶς μικρότερος μεταξὺ τῶν καταδίκων, οἵτινες δέχονται τὴν πατρωνείαν, παρὰ μεταξὺ ἐκείνων, οἵτινες προτιμῶσι νὰ ἦναι ἐλεύθεροι.

Βλέπει τις, πόσον θὰ ἦτον εὐκόλον νὰ καθιδρυθῶσι πανταχοῦ ἐταιρίαι πατρωνείας διεπόμεναι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος. Κατὰ τὸ 1862 ἡ Βουλὴ ἐψήφισε νόμον, δι' οὗ ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς εἰσαγγελεῖς νὰ παραχωροῦν εἰς τὰς ἐταιρίας ταύτας ποσὸν τι ἐκ 2 λιρῶν στερλινῶν δι' ἕκαστον τῶν ἀπελευθερωθέντων καταδίκων. Ὁ προϋπολογισμὸς ὅλων τῶν ἐταιριῶν κανονίζεται προηγουμένως, ὡς ἐκ τοῦτου ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὁσημέραι πολλαπλασιάζεται. Εἰς Λονδίνον ἀπὸ τὸ 1864 ὑπάρχει ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦ *Metropolitan discharged prisoners relief Society* ἐταιρία, ἥτις ἐπαγρυπνεῖ καὶ συντρέχει ὅλους τοὺς ἐξερχομένους καταδίκους ἐκ τῶν φυλακῶν τῆς κομητείας τοῦ *Middlesex*. Εἰς τὸ διάστημα ἐπτὰ ἐτῶν 4112 τῶν καταδίκων τούτων ἀπῆλυσαν τῆς εὐεργεσίας τῆς πατρωνείας. Εἰς τὰς κομητείας αἱ ἀνάλογοι ἐταιρίαι εἶναι ἤδη πολυαριθμοὶ καὶ μετ' οὐ πολὺ δὲν θὰ ὑπάρχῃ φυλακὴ, ἥτις νὰ μὴ ἔχῃ πλησίον τῆς θύρας αὐτῆς μίαν ἐκ τῶν ἐταιριῶν τούτων.

Ἡ πατρωνεία καθίσταται πρὸ πάντων ἀναγκαία εἰς τὰς γυναῖκας. Αἱ καταδικασθεῖσαι γυναῖκες εἰς ποινικὴν φυλάκισιν, ἀφοῦ διέλθωσιν ἐννέα μῆνας εἰς τὸ σωφρονιστήριον τοῦ *Milbank*, στέλλονται εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ *Woking* καὶ τοῦ *Fulham*, ἐνθα ἐργάζονται ἐκ συμφώνου. Δύνανται διὰ τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν νὰ ἐπιτύχωσιν ἐλάττωσιν τῆς τιμωρίας, ἥτις φθάνει μέχρι τοῦ τρίτου τῆς διαρκείας τῆς καταδίκης των. Περιπλέον αἱ κατάδικοι, τῶν ὁποίων ἡ διαγωγή ὑπῆρξεν ἀνεπίληπτος δύνανται νὰ μετατε-

θώσιν ἔξ μηνος πρὶν τῆς προσωρινῆς αὐτῶν ἀπελευθερώσεως εἰς εἰδικὰ καταστήματα, καλούμενα καταφύγια. Ὑπάρχουν σήμερον τρία καταστήματα τοῦ εἴδους τούτου, ἀτινα δύνανται νὰ συγκριθῶσι μὲ τὰς μεσολαβούσας φυλακὰς τῆς Ἰρλανδίας. Διέπονται δὲ ὑπὸ φιλανθρωπικῶν ἑταιριῶν καὶ λαμβάνουσιν ἐπιχορήγησιν παρὰ τῆς κυβερνήσεως.

Αἱ γυναῖκες, αἵτινες γίνονται παραδεκταί, δὲν φέρουσι πλέον τὸ ἔνδυμα τῆς φυλακῆς, ἀλλὰ περιορίζονται εἰς κύστηράν πειθαρχίαν. Τὸ 1871 ἐκ 275 καταδίκων 117 ἔτυχον τὸ εὐεργέτημα νὰ μετατεθῶσιν εἰς τὰ καταφύγια, ὅπως ἀποτίσωσι τὴν ποινὴν τῶν. Εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν αἱ διευθύντραι ἐνασχολοῦνται, ὅπως εὕρωσιν δι' αὐτὰς ἐντιμὸν τι ἐπάγγελμα, ὡς ἐπίσης εἰς τὰς συντρόφους αὐτῶν, αἵτινες, ἐξερχόμεναι ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν φυλακῶν, ἐπικαλοῦνται τὴν πατρωνείαν καὶ ὑποστήριξιν τῶν.

Τὴν αὐτὴν πρόνοιαν λαμβάνουσιν ὡς ἔγριστα καὶ ἄλλαι χριστιανικαὶ δυνάμεις ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως καὶ ἠθικοποιήσεως τῶν καταδίκων. Ἐπισκεφθέντες τὸ 1860 τὸ ἐν Γενεύῃ σωφρονιστήριον ἐθαυμάσαμεν τὴν τάξιν, τὴν καθαριότητα καὶ πρὸ πάντων τὴν θρησκευτικὴν ἀγωγὴν, ἣν ἕκαστος κατὰδίκος λαμβάνει ἐντὸς τοῦ καταστήματος τούτου. Δυστυχῶς τὸ αὐτὸ δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν καὶ διὰ τὰς ἐν Ἑλλάδι φυλακὰς (*). Ἰδοὺ τί ἔγραφεν ἡ ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένη *Ἑλληνικὴ Ἀνεξαρτησία* εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 398 φύλλον αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, «Ἀπλὴ ἐπίσκεψις εἰς τὰς ἑλληνικὰς φυλακὰς ἀρκεῖ, ὅπως προξενήσῃ τὴν μεγαλητέραν ὀλίψιν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἐπισκεπτομένου. Ἐνταῦθα ὅλοι οἱ κανόνες τῆς στοιχειωδεστέρας ὑγιεινῆς, τῆς ἡττον αὐ-

στηρᾶς ἠθικῆς, τῆς ἡττον ἀκριβοῦς διαχειρήσεως καταπατοῦνται. Χωρὶς νὰ ᾔναι τις ἱατρὸς δὲν θὰ βραδύνη νὰ ἴδῃ τὴν ἐνσάρκωσιν, ἐὰν δύναιται τις νὰ ἐκφρασθῇ οὕτω, τῆς καχεξίας, τῆς ἀτονίας καὶ τῆς νοσώδους καταστάσεως τῶν καταδίκων. Αἱ μᾶλλον ρωμαλέαι κράσεις, αἱ μᾶλλον ἀθλητικαὶ ἰδιοσυγκρασίαι δὲν ἤθελον ὑπομείνει τοιαύτην κατάστασιν πραγμάτων καὶ ἤθελον καταντήσῃ μετ' οὐ πολὺ πτώματα σκελετώδη. Ἡ νοσώδεστέρα ὑγρασία, ἡ ἔλλειψις ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, τροφὴ ἀνεπαρκῆς καὶ βλαβερὰ, ρυπαρότης ἀποτρόπαιος, ἰδοὺ ὁ κλῆρος τῶν ἑλληνικῶν φυλακῶν! Αἱ κολητικαὶ καὶ αἱ ἐπιδημικαὶ ἀσθένειαι διαδίδονται διὰ τοῦ ἀπαισιωτέρου τρόπου. Ἐν ἄλλαις λέξεσι, αἱ ἐλ. φυλακαὶ εἶναι λοιμικαὶ ἐστίαι κατ'ἀλληλοὶ νὰ γεννῶσι τὰς μᾶλλον θανατηφόρους ἀσθενείας. Ἐν Ἑλλάδι ἡ λέξις φυλακὴ εἶναι σχεδὸν συνώνυμος μὲ τὴν λέξιν νοσοκομεῖον ἢ μᾶλλον νεκροταφεῖον. Τί δὲ νὰ εἰπώμεν περὶ τῆς ἠθικῆς καὶ ψυχολογικῆς καταστάσεως τῶν καταδίκων; Δὲν ἔχομεν ἀρκετοὺς λόγους, ὅπως περιγράψωμεν τὴν ἠθικὴν κατὰπτωσιν καὶ τὴν ἐξαχρείωσιν, ἥτις ἐπικρατεῖ ἐντὸς τῶν ἑλληνικῶν δεσμωτηρίων. Ὁ τιμιώτερος, ὁ εὐλαδέστερος, ὁ ἠθικώτερος ἄνθρωπος ἤθελεν ἀποκτήσῃ ἐνταῦθα ἔξαις καὶ ἤθη διεφθαρμένα. Ἡ κακία καθὼς καὶ ἡ ἀρετὴ μεταδίδονται εὐκόλως, ὡς ἐκ τούτου, εἰσερχόμενός τις εἰς τὰς ἑλληνικὰς φυλακὰς ὀλίγον τι μεμολυσμένος, ἐξέρχεται πταίστης, ἔνοχος καὶ κακοῦργος. Τὰ δεινότερα σκάνδαλα, οἱ αἰσχρότεροι καὶ ἀνηθικώτεροι λόγοι, αἱ μᾶλλον δυσεξήγητοι πράξεις ἐπισωρεύονται ἐνταῦθα φύρδην μίγδην. Ἐνῶ παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς αἱ φυλακαὶ εἶναι καθιδρύματα καὶ σχολεῖα ἠθικῆς, ἐν Ἑλλάδι τὰ σωφρονιστήρια εἶναι ἀπεναντίας καταγώγια διαφθορᾶς καὶ ἀναίσχυντίας.»

Καιρὸς λοιπὸν νὰ ληρθῇ πρόνοια ἐν Τουρκίᾳ, ὥσπερ καὶ ἐν Ἑλλάδι, περὶ τῆς ἠθικοποιήσεως τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς εὐρισκόμενων. Σκοπὸς τοῦ νόμου πρέπει νὰ ᾔναι ἡ ἐπανόρθωσις τοῦ πταίστου, οὐχὶ ἡ ἐξαχρεί-

(*) Τὸ ἐν Κερκύρα σωφρονιστήριον, ὑπὲρ τῆς συστάσεως τοῦ ὁποίου ἡ Ἰόνιος κυβέρνησις ἐδαπάνησε περίπου 250000 ἀγγλικὰς λίρας καὶ τὸ ὅποσον ὠρεῖται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πρότυπον τῶν ἐν Ἑλλάδι φυλακῶν, παρημελήθη μετὰ τὴν ἐνωσιν ἐνεκεν τῆς ἀνικανότητος καὶ ὀλιγωρίας τῆς τε Κυβερνήσεως καὶ τῶν ὑπαλλήλων.

ωσις καὶ ἡ καταστροφή αὐτοῦ. Ὑπὸ δὲ τὴν οἰκονομικὴν ἐποψιν ἀπεδείχθη, ὅτι οἱ κατάδικοι δύνανται διὰ τακτικῆς ἐργασίας νὰ συντελέσωσιν ἐν μέρει εἰς τὴν διατήρησιν αὐτῶν.
Α. Κ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΣΒΕΣΤΟΥ

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Κ. Α. Ἰσηγόνη).

(συνέχεια καὶ τέλος).

IV

Ἡ μετὰ τὸν ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος διὰ τῆς διακαύσεως τοῦ ἀσβεστολίθου ἐναπολειπομένη οὐσία εἶναι ἡ ἀσβεστος, ἣν πάντες γνωρίζομεν ἢ χρῆσις αὐτῆς, πάγκοινος οὐσα, δεῖται καὶ μέσου κατασκευῆς ἀναλόγου· ἐπὶ τούτῳ δὲ μεταχειρίζονται μεγάλας καμίνους, ὧν τὴν λεπτομερῆ περιγραφὴν παραλείπομεν χάριν συντομίας, καθόσον πάντες γνωρίζομεν, τί ἐστὶ κάμιнос ἀσβεστοποιείου.

Μετὰ τὴν μέχρι πυρακτώσεως διάκαυσιν τοῦ ἀσβεστολίθου ἐν τοῖς κλιβάνοις τούτοις ἀπολαμβάνομεν οὐσίαν τινα λευκὴν καὶ εὐθραυστον, ἣτις ἀποξηραίνει τὰς χεῖρας ἡμῶν, ὅταν κρατῶμεν αὐτήν, καὶ τῆς ὁποίας ἡ πικρὰς γεύσεως κόνις μᾶς προξενεῖ βήχα. Τῆς οὐσίας ταύτης τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον ἡμᾶς εἶναι τὰ φαινόμενα, ἅτινα παρίστανται, ὅταν αὕτη ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ὕδατος.

Ἐὰν ἐντὸς τοῦ ὕδατος βυθίσωμεν τεμάχιον ἀσδέστου, μετ' οὐ πολὺ θέλομεν ἀκούσει ἀναθρασμὸν τινα· ἐὰν δὲ μετὰ ταῦτα ἀποσύρωμεν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ὕδατος, θέλομεν ἰδεῖ ὅτι ἀμέσως ἀπερρόφησε τὸ ὕδωρ, ὅπερ περιέβρεχε τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, καὶ ἐπανελάβε τὴν προτέραν αὐτοῦ ξηρὰν κατάστασιν. Μετ' ὀλίγας ὁμῶς στιγμὰς θέλει θερμανθῇ ὑπερμέτρως, μεθ' ὃ αὐτομάτως

διαλυθήσεται εἰς ἄπειρον πλῆθος μικρῶν τεμαχίων. Ἐκ μέσου τῶν σχισμάτων τούτων ἀναδίδονται ὑδατώδεις ἀτμοί, οἵτινες παράγονται ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς τε ὑπερμέτρου θερμότητος τῆς ἀσδέστου καὶ τοῦ ὕδατος· ἀκυλούθως τὰ τεμάχια ταῦτα μεταβάλλονται εἰς κατάλευκον λεπτὴν κόκκιν, τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν ἐσβεσμένην ἀσβεστον, καὶ ἣτις εἰς τὴν χημείαν ὀνομάζεται ὑδροξείδιον τοῦ ἀσβεστείου, ἥτοι συνένωσιν ἀσδέστου καὶ ὕδατος. Μολονότι οἱ ἐκ τῆς ἀσδέστου ἐξερχόμενοι ἀτμοὶ ἀποδεικνύουσι τὴν ἐν αὐτῇ ἀναπτυσσομένην θερμότητα, δυνάμεθα ὅμως νὰ ἐπιβεβαιωθῶμεν θετικώτερον καὶ διὰ τοῦ ἐπομένου πειράματος· ἐὰν ἐπὶ τεμαχίου ἐν τῷ ὕδατι βεβαμμένης ἀσδέστου θέσωμεν ὀλίγην πυρίτιδα, αὕτη θέλει ἀναφλεχθῇ, ἅμα ἡ θερμότης ἀναπτυχθῇ εἰς ὑψηλὸν τινα βαθμὸν. Τὸ μέσον τοῦτο μεταχειρίζονται καὶ αὐτοὶ οἱ ἀσβεστοποιοί, θέλοντες νὰ ἀνάψωσι τὰς καμίνους αὐτῶν· βρέχουσι τεμάχιον ἀσδέστου καὶ τὸ ρίπτουσι ἐπὶ τῶν ἐπὶ τούτῳ συσσωρευμένων ξηρῶν φύλλων καὶ πελεκημάτων, ἅτινα ἀμέσως μεταδίδουσι τὸ πῦρ εἰς τὰ πρὸς διάκαυσιν τῶν ἀσβεστολίθων χρησιμεύοντα ξύλα.

Ἐὰν τώρα ἐν τῇ ἐσβεσμένῃ ἀσδέστῳ ρίψωμεν ποσότητά τινα ἀνάλογον ὕδατος, θὰ ἔχωμεν οὕτω τὸ μίγμα, ὅπερ μεταχειρίζομεθα πρὸς κατασκευὴν τῆς ἀμμοκονίας καὶ τοῦ ὁποίου ἡ λευκότης ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον καθαρότητος τῶν ἀσβεστολίθων, ἐξ ὧν ἡ ἀσβεστος αὕτη ἐγείνεται. Ἐὰν λοιπὸν ἡ ἀσβεστος εἶναι καλῆς ποιότητος, ἥτοι δὲν ἐμπεριέχῃ ἐν αὐτῇ ξένας οὐσίας, θὰ ἔχωμεν τότε ἐν μίγματι παχύτατον, γλοιώδες καὶ εὐπλαστον. Τὸ μίγμα τοῦτο διαλύοντες ἐντὸς ἀρκετῆς ποσότητος ὕδατος κατασκευάζομεν ὑγρὸν τι, ἐν ᾧ πλέουσι μέρια τῆς οὐσίας ταύτης ἀδιάλυτα ὑπὸ τοῦ ὕδατος καὶ ὅπερ μεταχειρίζομεθα πρὸς κόνιασιν τῶν τοίχων τῶν ἡμετέρων κατοικιῶν καὶ πρὸς καθαρισμὸν αὐτῶν ἀπὸ μολυντικῶν μiasμάτων. Τὸ ὑγρὸν τοῦτο οἱ χημικοί,